

Motion till riksdagen 2005/06:Kr250

av Erik Ullenhag (fp)

Kamp mot antisemitism och islamofobi

Sammanfattning

Såväl antisemitismen som islamofobin är på frammarsch i Sverige. Dessa hatets ideologier har många beröringspunkter och föds ur likartade fördomar. Det demokratiska samhället måste intensifiera kampen mot dessa irrläror. En större informationskampanj riktad mot nyckelgrupper om antisemitism och islamofobi bör genomföras.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om kamp mot antisemitism.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om kamp mot islamofobi.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att genomföra en större utbildningssatsning mot antisemitism och islamofobi.

Motivering

Händelserna i Mellanöstern under den andra intifadan och terrorattackerna i New York, Madrid och London har bidragit till en ökad antisemitism och islamofobi – fientlighet gentemot judar och muslimer – runtom i världen. I dagens spända världsläge, med en växande islamistisk fundamentalism, en brinnande konflikt i Mellanöstern, stora regioner med nästan uteslutande totalitära stater och en serie militära interventioner från västmakters sida är grogrunden för extremism, hat och indoktrinering stark. Behovet av upplysning och demokratiska motkrafter är därför stort.

Fel! Okänt namn på

2 000 år av antisemitism

Antisemitismen är en av de äldsta plågor vår värld skådat. Genom åren har fördomar, vanföreställningar och hat gentemot judar ändrat karaktär och uttryckssätt. Den tidiga antisemitismen vilade på kristen grund. Under 1800-talet artikulerades den i vetenskapliga termer och under 1900-talet blev antisemitismen huvudingrediensen i den nazistiska ideologin. I dag finns judehatet inbäddat i konspirationsteorier om judiskt världsherravälde, islamistisk fundamentalism och i totalitära ideologier på den extrema höger- och vänsterkanten. Centralt för dagens antisemitism är att den legitimeras, hämtar inspiration från och har som sitt centrala tema hatet mot staten Israel.

Antisemitismen har överlevt epoker, imperier och samhällsomvandlingar i 2 000 år. Detta beror till stor del på att antisemitismen genom åren har ideologiserats. Det har producerats skrifter, arrangerats konferenser, bildats partier, organiserats kampanjer och stiftats lagar. När vanföreställningar organiseras och ideologiserats överlever de längre, går i arv och blir allt svårare att bryta ned med kunskap, fakta och argument.

Även islamofobin ideologiseras

Islamofobin, fördomar och hat gentemot muslimer, är ett nyare fenomen. Den finner bl.a. uttryck i form av allmänna fördomar om islam och muslimer, där bilden av den skäggige fundamentalistiske terroristen projiceras på alla muslimer oavsett vilka de är. Den växer också inom invandrarfientliga grupper. Konspirationsteorier sprids om att islam och muslimer söker ockupera Europa – att det finns en dold agenda hos muslimer att genom invandring ta över västerlandet och skapa det globala kalifatet. Just de senare konspirationerna frodas friskt i en tid som denna, när oro och konflikter satt världen i en tryckkokare. Islamofobin är inne i en fas där den håller på att ideologiseras på samma sätt som antisemitismen en gång gjorde.

Än så länge finns det mycket få rena islamofober i Sverige men Integrationsverkets nyligen publicerade Integrationsbarometer visar tyvärr att inställningen till islam och okunskapen om denna religion är stor i Sverige. Det finns därför en risk att främlingsfientliga aktörer, i än högre grad än tidigare, kommer att exploatera människors okunskap om islam och hetsa mot muslimer.

När totalitära diktaturregimer i arabvärlden sponsrar internationell terrorism och uppmanar till självmordsterror blir konsekvensen att många ser den enskilde muslimen som terrorist. Många länder i EU har en mindre konfrontativ inställning än USA till diktaturena i arabvärlden, men däremot riktas en tydlig udd mot muslimska minoriteter i Västeuropa. Konsekvensen blir att stora grupper vanliga muslimer får utstå misstänksamhet och diskriminering till följd av vad de regimer som drivit dem på flykt gör.

Antisemitism och islamofobi grundas ur samma fördomar

Antisemitismen och islamofobi är synnerligen otäcka fenomen eftersom de bygger på fördomar och hat mot vissa grupper. Därmed är det alla demokraters ansvar att bekämpa dessa läror. Om det bara är judar som bekämpar antisemitismen är slaget förlorat och om bara muslimer kämpar mot islamofobin kommer fördomarna gentemot muslimer att få ytterligare fotfäste.

I Sverige har flera allvarliga händelser ägt rum de senaste åren, både med antisemitiska och islamofobiska motiv. Hot och trakasserier mot judiska institutioner och personer har ökat. En manifestation mot antisemitism och islamofobi arrangerad av Liberala ungdomsförbundet i april 2002 attackerades med våld av maskerade aktivister från en demonstration tillhörande Palestina-grupperna. En person misshandlades och slagord som ”död åt judarna” ekade över torget. Vid flera tillfällen har polis fått ingripa för att stoppa våldsamma aktivister på yttersta vänsterkanten, bland annat i samband med en israelisk kulturafton på restaurang Nalen i Stockholm och vid ett möte mot antisemitism och terrorism på Raoul Wallenbergs torg i Stockholm. I samband med manifestationer mot Israel syns allt oftare antisemitiska budskap på plakat och flygblad. Judendom likställs med nazism. Sionismen beskrivs som en rasistisk ideologi och konspirationsteorier om att judar söker världsherravälde börjar åter göra sig hörda.

Rasistiska grupper har drivit omfattande hatkampanjer mot islam, bland annat under rubriken ”Jihad i Folkhemmet” och vid praktiskt taget alla ärenden som rör moskébyggen försöker högerextremister stoppa markanvisningar och byggen genom demonstrationer och kampanjer. I kampanjerna utmålas islam som oförenlig med västerlandets värderingar och kampanjerna riktar sig till den etniskt svenska folkmajoriteten. Syftet är att majoriteten ska känna oro och vilja begränsa invandringen från muslimska länder.

Nya initiativ måste tas

Sverige har en stor trovärdighet i arbetet mot rasism. Forum för levande historia och Stockholmskonferensen har bidragit till detta. Men det krävs att nya initiativ tas.

Svenska myndigheter måste vara på sin vakt mot grupper och nätverk som hemfaller åt antisemitisk och islamofobisk propaganda. Det handlar om extrema religiösa fanatiker, nazistiska och främlingsfientliga grupper samt extremister på den yttersta vänsterkanten. Dessa grupper tenderar att ta till våld – varje öppet och demokratiskt samhälle har en skyldighet att nära följa deras verksamhet så att oskyldiga inte skadas.

Inom utbildningsväsendet måste lärarkåren ha kunskap och mod att våga diskutera frågor som rör till exempel hat, rasism och extremism. Händelseutvecklingen i Mellanöstern kan aldrig motivera flathet mot antisemitismen.

Fel! Okänt namn på

Viljan att bekämpa terrorismen får aldrig innebära att oskyldiga muslimer blir diskriminerade. Tvärtom blir uppdraget att arbeta för allas rätt till frihet och trygghet ännu viktigare. En större utbildningssatsning bör genomföras, där strategiska grupper såsom lärare, personal inom rättsväsendet, journalister och opinionsbildare får tillfälle att fördjupa sig i hur antisemitism och islamofobi ska kunna motverkas.

Avståndstagande från terrorism – förutsättning för ett tolerant samhälle

Den som inte är tydlig i sitt avståndstagande från våld, extremism och hat kommer aldrig att lyckas skapa ett samhälle med demokrati och tolerans. Därför krävs att både det svenska samhället och de muslimska organisationerna gemensamt arbetar för att bekämpa den islamistiska fundamentalismen och terrorismen.

Grupper som al-Qaida och Hizbollah går i dag i bränslen för en global ideologi med totalitära anspråk. Terror är dessa gruppers metod och verktyg. I arbetet med att motverka islamofobin är det nödvändigt att bekämpa den globala terrorism som i dag använder en vantolkning av islam som argument för våld och terror – annars kommer alla muslimer att dras över samma kam i ännu högre utsträckning än vad som redan sker i dag. Det svenska samhället måste stödja den majoritet av muslimer som kämpar mot terror och fundamentalism och vara vaksamt om grupper som lierar sig med terrornätverk försöker etablera sig i Sverige.

Det öppna demokratiska samhället har kapacitet att hantera sina fiender. Men för detta krävs kunskap, insikt och politiskt civilkurage. I en tid som denna får varken politiken eller vi som individer svika i grundläggande värdefrågor som kampen mot rasism, antisemitism och islamofobi.

Stockholm den 28 september 2005

Erik Ullenhag (fp)